

DOI 10.51558/2490-3647.2021.6.4.407

UDK 159.922.2:005.96

Primljeno: 30. 06. 2021

Izvorni naučni rad
Original scientific paper

Belma Duvnjak

SOCIJALNE KOMPETENCIJE KAO PREDIKTIVNI FAKTORI ZADOVOLJSTVA ŽIVOTOM ZAPOSLENIKA

Osnovni cilj našeg istraživanja bio je utvrditi predviđa li socijalna kompetentnost zadovoljstva životom zaposlenika. U online istraživanju se sudjelovalo 415 ispitanika iz različitih dijelova Bosne i Hercegovine koji rade, bez obzira na radni status. Na temelju provedenog istraživanja dobili smo rezultate koji pokazuju da samo određene komponente socijalne kompetencije predviđaju zadovoljstvo životom zaposlenika. Dok s obzirom na spol rezultati pokazuju da su socijalne kompetencije znatno manje razvijene kod muškaraca nego kod žena.

Ključne riječi: socijalna kompetencija; zadovoljstvo životom; zaposlenik

UVOD

Svako od nas je individua koja bi trebala da radi u skladu sa svojim kompetencijama kako bi bila zadovoljna poslom koji radi i općenito životom. Nastojanjima da biramo zaposlenike u skladu s njihovim kompetencijama uvećavamo izgleda za dobrobit kroz rad i na radnom mjestu, kako zaposlenika tako i same organizacije. U društvenoj zajednici neminovno se zbivaju promjene koje od pojedinca zahtijevaju veću i bržu prilagodbu. Naprimjer česta promjena posla pred nas stavlja potrebu i/ili zahtjev uspostavljanja novih odnosa. Društvo današnjice stoga obavezuje na razvoj socijalnih kompetencija kako bismo životu rekli 'Da' i promjene prihvatili 'objeručke', te kao rezultat toga imali uspješnog i zadovoljnog pojedinca. Upravo, što smo stabilniji, kompletniji kao ličnost, to ćemo imati manje blokada na svom putu ka uspjehu. recept

je u cjeloživotnom učenju, razvoju i jačanju svih vrsta inteligencije i kompetencija koje omogućuju čovjeku da spremnije korača stazama života.

1. SOCIJALNA KOMPETENTNOST

Proces socijalizacije započinje prvim kontaktom između djeteta i majke koji se ostvaruje odmah po rođenju. Samim tim i socijalna kompetencija se razvija od prvog dana života s prvom interakcijom. Uvriježena su mišljenja među laicima da socijalizacija završava sa zrelošću, no to nije tačno. Proces socijalizacije se odvija cijeli život samo su faktori socijalizacije drugačiji. Sve dok traje ovaj proces razvijaju se i socijalne kompetencije. Za nekoga reći da je socijalan to bi podrazumijevalo da je prilagodljiv, a sam termin socijalan govori o društvenosti. S druge strane, biti kompetentan znači biti vješt u nečemu. Dakle, kada ova dva termina spojimo njihovo značenje nam otkriva definiciju socijalne kompetentnosti: biti vješt u prilagodbi, društvena prilagođenost. U vokabularu naše kulture rijetko termin socijalno kompetentan ne koristi se često, a opisuje pojedinca koji je: odgovoran, prijateljski raspoložen, spreman na saradnju, usmjeren i sposoban da adekvatno upravlja svojim emocijama (Denham i sur. 2008).

Da socijalizacija traje cijeli život govore nam brojni primjeri iz svakodnevnice. Recimo, prilagodba jednog penzionera koji treba da bude smješten u dom za stara lica. Da li je on već spreman za takav korak ili se, bez obzira na godine i dosadašnje iskustvo, po prvi put susreće sa situacijom koja zahtijeva prilagodbu?! Što ranije počnemo ostvarivati uspješne socijalne interakcije i prilagodba će biti lakša. Zazor među našim ljudima od boravka u domovima za stara lica o tome mnogo govori.

Socijalne interakcije ključne su za formiranje socijalnih kompetencija od ranog djetinjstva i povezane su sa svim što će uslijediti u životu osobe. Šušak (2016: 4) navodi da je temelj socijalne kompetencije povezana interakcija djeteta – roditelj. Pozitivno roditeljstvo, ljubav, toplina i briga, poticajno djeluju na dijete u pravcu formiranja samopouzdanje i samosvjesne osobu koja je ispunjena i sigurna u sebe. Takvo dijete svakodnevne izazove i događaje doživljava manje stresnima te ih rješava na konstruktivan način. Pojedinaac koji u djetinjstvu biva okružen okolinom koja potiče i daje podršku kroz adekvatne interakcije ima veće izgleda za sticanje socijalnih kompetencija koje će olakšati proces socijalizacije u odrasloj dobi. K tome, "... socijalna kompetencija je važna za mentalno zdravlje, njen izostanak je povezan s nastankom psihopatologije u odrasloj dobi" (Marjanović 2017: 16). Prema Katz i McClellan (2005: 15) kompetentan pojedinac može iskoristiti svoje lične i poticaje

iz okruženja, te postići dobre razvojne rezultate koji omogućuju zadovoljavajuće i kompetentno sudjelovanje u grupama, zajednicama i širem društvu. “Socijalnu kompetenciju možemo označiti kao sposobnost u uspostavljanju i održavanju odgovornog i zrelog društvenog ponašanja koje je u skladu s kronološkom dobi pojedinca, a koje se očituje u ostvarivanju i afirmaciji zadovoljavajućih socijalnih (vršnjačkih) odnosa i uspješnoj realizaciji razvojnih zadataka koji se od njega očekuju” (Titlić 2016: 12).

2. SOCIJALNE KOMPETENCIJE I ZADOVOLJSTVO ŽIVOTOM

Prema Dogan i Eryilmaz (2014) činioci poput socijalne vještine, socijalne dostatnosti i socijalne inteligencije smatraju se odlučujućim činiocima sreće. Rad čovjeku omogućava ne samo stjecanje materijalnih dobara već i potvrđivanje vlastitih sposobnosti i potencijala, položaj u društvu, ostvarivanje socijalnih kontakata i odnosa, što svakako može biti izvor ličnog zadovoljstva ili pak frustracije (Kutleša 2005). Mladi danas odrastaju i žive u društvenim zajednicama koje od njih očekuju i zahtijevaju nove odnose, drugačije vrijednosti i svjetonazore, odnosno socijalne kompetencije. (Livazović 2010: 255). različiti autori navode kako opće zadovoljstvo životom kao i zadovoljstvo pojedinim aspektima života proizlazi iz interakcije ukupne psihološke strukture pojedinca s fizičkom i društvenom okolinom u kojoj živi (Lučev i Tadinac 2010), pri čemu je ono značajnije povezano s pozitivnim emocijama i optimizmom nego s osobinama ličnosti (Lucas, Diener i Suh 1996, prema Tatalović Vorkapić i Lončarić 2013).

„Ljudi koji veliku važnost pridaju ekstrinzičnim ciljevima uglavnom temelje osjećaj vlastite vrijednosti na mišljenju drugih ljudi i njihovom odobravanju, što može izazivati nezadovoljstvo. Osim toga, ovi ciljevi često otežavaju zadovoljavanje temeljnih psiholoških potreba poput bliskih odnosa s ljudima, kompetentnosti i autonomije. Nasuprot tome intrinzični ciljevi pomažu nam da zadovoljimo temeljne psihološke potrebe i usmjeravaju nas na stvari u kojima uživamo zbog njih samih“ (Rijavec i sur, 2008, prema Mihaliček 2011: 392).

Posao koji radimo treba da nam omogući razvoj i primjenu socijalnih kompetencija. Prema Miljković i Rijavec (2004) neki poslovi su takvi da doprinose našem životnom zadovoljstvu i sreći, dok drugi izazivaju više nezadovoljstva nego zadovoljstva. Posao koji obavlja utiče a nerijetko i određuje identitet osobe. Neki ljudi imaju dovoljno novca da ne bi morali uopće više raditi, ali oni i dalje rade jer je posao nešto što im je u životu važno – daje im osjećaj slobode, osobne vrijednosti i

nezavisnosti. Način na koji vidimo svoj posao, o čemu smo već pisali, utječe na zadovoljstvo poslom, dok razvijenost naših socijalnih kompetencija utječe na percepciju, odnosno način na koji gledamo na posao. Ulazimo tako u začarani krug: gdje, ko, kada, koliko utječe... no, jedno je neupitno – da ljudi sebe opisuju kroz ono što rade i obratno. Ljudi rade što vole ili vole ono što rade?! Istina ili zabluda?!

„Liječnik čini da se ljudi osjećaju bolje i ponekad im spašava život; komičar pomaže ljudima da se nasmiju i ugodno osjećaju, učitelj pomaže djeci da otkriju svoje sposobnosti. Ako se dobro obavi, svaki posao može biti dio nečega šireg, većeg, vrijednog i smislenog. U takvom slučaju ljudi ne kažu da je to njihov posao, nego da je to njihov poziv. Oni koji na posao gledaju kao na poziv, sretniji su od onih koji za ono što rade kažu – pa to je samo posao“ (Miljković i Rijavec 2004, prema Mihaliček 2011: 396).

3. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Problem istraživanja: Gledano u globalu jednoj organizaciji jako je bitno da su njihovi zaposlenici socijalno kompetentni. Zašto? Osobe koje su socijalno kompetentne za poziciju koju obavljaju na radnom mjestu imaju bolju, lakšu i uspješniju komunikaciju kako s kolegama, tako i sa strankama. U radnom okruženju sve treba sagledati iz dva ugla – kao radnik i kao ličnost, jer zadovoljna ličnost stvara produktivnijeg radnika. Iz tog razloga ovim radom nastojimo na jednom mjestu prikupiti podatke, istražiti i ukazati na značaj socijalnih kompetencija za zadovoljstvo životom zaposlenika. Socijalne kompetencije imaju viši značaj u istraživanjima jer ne pokazuju samo predispoziciju već ono što se događa, dakle, vidljive su u ponašanju. Uži problem istraživanja odnosi se na odnos koncepta socijalnih kompetencija i zadovoljstva životom zaposlenika.

Predmet istraživanja jeste ispitati socijalnu kompetentnost zaposlenika te provjeriti njihovu povezanost sa zadovoljstvom životom zaposlenika.

Ciljevi istraživanja: Istraživanje ima za cilj da objasni odnos socijalnih kompetencija sa sveopćim zadovoljstvom zaposlenika. Jedan od ciljeva je da ukažemo na značaj socijalne kompetencije u poslovnom okruženju.

Zadaci istraživanja:

- utvrditi da li se socijalna kompetentnost statistički značajno može povezati sa zadovoljstvom životom zaposlenika.
- provjeriti postoji li statistički značajna razlika u procjeni socijalne kompetencije zaposlenika s obzirom na spol.

Hipoteze istraživanja:

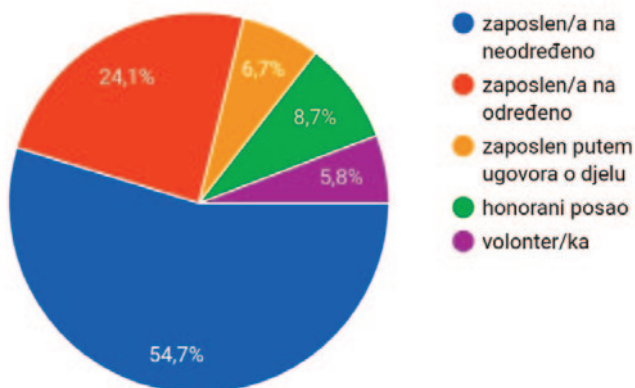
H1: Socijalna kompetentnost statistički značajno predviđa zadovoljstvo životom zaposlenika.

H2: Postoje statistički značajne spolne razliku u procjeni socijalne kompetencije zaposlenika.

Varijable istraživanja: zavisna varijabla – zadovoljstvo životom zaposlenika; nezavisne varijable u istraživanju su: spol; prediktivna varijabla: socijalna kompetencija.

Ispitanici istraživanja: U istraživanju je sudjelovalo 415 ispitanika s područja Bosne i Hercegovine. Uzorak je izabran prigodno; riječ je o zaposlenicima bez obzira na radni status (Grafikon br. 1).

Zastupljena su oba spola, ženskih 277 (66,7%), muških 138 (33,3%). Dok je uzrast ispitanika od 18 do 64 godine.

Grafikon 1. Prikaz ispitanika prema radnom statusu

Od ukupno 415 ispitanika:

- zaposleno na neodređeno je ukupno 227 (54,7%) ispitanika,
- zaposleno na određeno je 100 (24,1%) ispitanika,
- zaposleno putem ugovora o djelu je 28 (6,7%) ispitanika
- honorarni posao ima 36 (8,7%) ispitanika
- dok volonterski radi 24 (5,8%) ispitanika.

Metode i tehnike istraživanja: induktivna i deduktivna metoda, metoda sinteze, metoda apstrakcije, metoda kompilacije, metoda uzorka, survey metoda, deskriptivna

metoda, metoda teorijske analize (u okviru teorijskog dijela rada u stvaranju teorijske osnove istraživanja korištena je metoda teorijske analize s ciljem da se teorijski rasvijetli problem istraživanja i definišu predmet istraživanja, osnovni pojmovi, utvrde ciljevi, zadaci i istraživačke hipoteze.

Teorijski su analizirani stručni članci, udžbenici sa psihologije, sociologije i informatike, stručna literatura, web stranice. Također, metoda teorijske analize je korištena i u fazi interpretacija rezultata istraživanja kao i metoda statističke analize (korištena pri izvođenju zaključaka putem koje je ukazano na određenost, pravilnost i zakonitost pojava koje smo ispitali).

Instrumenti istraživanja: Opći upitnik o sociodemografskim karakteristikama sastavljen u skladu s potrebama istraživanja: spol, dob, zanimanje, zvanje, bračni status, radni status, stručna sprema, materijalno stanje i način života. Za naše istraživanje jedan manji broj pitanja iz ovog dijela upitnika nisu bila neophodna, ali smo ih ostavili kako bismo imali veću pouzdanost. Neka pitanja su bila otvorenog tipa, dok su ostala bila s ponuđenim odgovorima.

Višedimenzionalna skala socijalne kompetencije (MSCS) za mlade odrasle (Yager i Iarocci; prema Trevisan, Tafreshi, Slaney, Yager, Iarocci 2018) sastoji se od sedam domena koje predstavljaju socijalnu kompetenciju: socijalna motivacija, socijalno napredovanje, pokazivanje empatične brige, društveno znanje, vještine verbalnog razgovora, vještine neverbalnih znakova i regulacija emocija.

Svaka domena ima po 11 tvrdnji, ukupno 77. Od ispitanika se traži da ocjenjuju svaku tvrdnju na Likertovoj skali od 5 bodova, s višim rezultatima koji ukazuju na veće slaganje s određenom tvrdnjom, a samim tim i višim razinama socijalne kompetencije.

Subskale socijalne kompetencije pokazale su se zadovoljavajuće do izrazito visoke:

- Za subskalu Socijalna motivacija iznosi $\alpha = 0,79$.
- Za subskalu Socijalno napredovanje $\alpha = 0,78$.
- Za subskalu Pokazivanje empatičke brige $\alpha = 0,86$.
- Za subskalu Društveno znanje $\alpha = 0,71$.
- Za subskalu Vještine verbalnog razgovora $\alpha = 0,76$.
- Za subskalu Vještine neverbalnih znakova $\alpha = 0,67$.
- Za subskalu Regulacija emocija $\alpha = 0,78$.

Skala zadovoljstva životom (Zyvezdan Penezić). Skala se sastoji od 20 tvrdnji. 17 tvrdnji se odnose na procjenu globalnog zadovoljstva, dok 3 tvrdnje služe za procjenu situacijskog zadovoljstva.

Ispitanici odgovaraju zaokruživanjem odgovarajućeg broja na skali Likertovog tipa s pet stepeni a ukupan rezultat se oblikuje kao linearna kombinacija procjena. Viši rezultat označava i više zadovoljstvo životom, a rezultati se kreću u rasponu od 20 do 100.

U ranijim istraživanjima (Penezić 1996) skala je pokazala jednofaktorsku strukturu s iznimno visokom pouzdanošću (koeficijent pouzdanosti tipa Cronbach alpha iznosio je .93), a u nekim kasnijim ispitivanjima (ovisno o dobnoj strukturi uzorka) pouzdanost se kretala između .84 i .95. Unutarnja pouzdanost skale Zadovoljstvo životom mjerena Cronbach alpha (α) pokazala se visokom i iznosi $\alpha = 0,90$.

Postupak istraživanja: Prije samog pristupanja istraživanju proveli smo postupak prevođenja skale MSCS s engleskog na bosanski jezik (prevoditelji Arap, Duvnjak 2020), te konstruisali upitnik u skladu s potrebama istraživanja. Istraživanje sprovedeno online putem Google forms zasnovano je na dobrovoljnom učešću ispitanika, uz garanciju anonimnosti podataka i rezultata, te obećanje da će isti biti korišteni u naučno-istraživačke svrhe. Samo popunjavanje upitnika trajalo je u prosjeku 20 min, no vrijeme popunjavanja istog nije bilo ograničeno. Svako pitanje je bilo označeno kao obavezano tako da su nismo imali slučaj da nije odgovoreno, tj. da je preskočen odgovor među sudionicima istraživanja, te nismo morali vršiti isključivanje pojedinačnih slučajeva. Nakon prikupljenih podataka pristupili smo statističkoj obradi istih u IMB SPSS Statistics programu 23.0.0

4. ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Hijerarhijskom regresijskom analizom smo posmatrali doprinos dimenzija socijalne kompetentnosti zadovoljstvu životom. (Tabela 1.)

Tabela1. Doprinos dimenzije socijalne kompetencije zadovoljstvu životom

		<i>B</i>	<i>Standardna pogreška</i>	<i>β</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Korak 1	Socijalna motivacija	0,41	0,09	0,27	4,74	<0,001**
	Socijalno napredovanje	-0,04	0,09	-0,02	-0,40	0,69
	Pokazivanje empatičke brige	-0,08	0,09	-0,05	-0,92	0,36
	Društveno znanje	0,09	0,13	0,04	0,69	0,52
	Vještine verbalnog razgovora	-0,07	0,09	-0,04	-0,79	0,44
	Vještine neverbalnih znakova	0,25	0,12	0,13	2,09	0,04*
	Regulacija emocija	0,30	0,08	0,21	3,96	<0,001**
	<i>R²</i>	0,17				
	<i>F</i>	11,44**				

Prema Teoriji krajnjih tačaka zadovoljstvo se postiže zadovoljavanjem osnovnih ciljeva ili potreba (Wilson 1960, prema Zlopaša 2017: 4), dok Model dinamičke ravnoteže pokazuje da, kada životni događaji narušavaju određenu ravnotežu, dolazi do promjene stanja subjektivne dobrobiti (Penezić 2006: 645, prema Zlopaša 2017: 6).

Rezultati dobiveni regresijskom analizom upućuju na pozitivan doprinos socijalne motivacije ($\beta = 0,27$), vještine neverbalnih znakova ($\beta = 0,13$) i regulacije emocija ($\beta = 0,21$) zadovoljstvu životom. Drugim riječima, zaposlenici koji imaju više izraženu socijalnu motivaciju, vještiji su u pokazivanju i prepoznavanju neverbalnih znakova te sposobniji u reguliranju emocija, zadovoljniji su životom. Time je H1 samo djelimično potvrđena jer od ukupno sedam (7) komponenti statistički značajno predviđaju zadovoljstvo životom njih tri (3). Također, ovakvi rezultati (H1) mogu ukazivati i na nedovoljno razvijenu svijest i svjesnost o socijalnim kompetencijama. Naša funkcionalnost po pitanju emocija i dobro funkcionisanje na poslu među i s kolegama dovodi do boljih i kvalitetnijih socijalnih odnosa. Pomoću kompetencija možemo razvijati i graditi kvalitetnije okruženje u kom živimo i radimo.

Razmatrajući ove mogućnosti, dolazimo do spoznaje da je potrebno više raditi na istraživanju, promovisanju i osvješćivanju pojedinaca o značaju socijalnih kompetencija.

Drugi zadatak nam je bio da provjerimo postoji li statistički značajna razlika u procjeni socijalne kompetencije zaposlenika s obzirom na spol. Kako smo u opisu ispitanika naveli u istraživanju je sudjelovalo 277 (66,6) žena i 138 (33,3%) muškaraca. Rezultati testiranja spolnih razlika zaposlenika na dimenzijama socijalne kompetencije prikazani su u Tabeli 2.

Rezultati testiranja spolnih razlika pokazuju statistički značajnu razliku zaposlenika i zaposlenica u svim dimenzija socijalne kompetencije. Kod zaposlenica su izraženiji svi elementi socijalne kompetencije u odnosu na zaposlenike, osim regulacije emocija gdje su zaposlenici bili superiorniji. Rezultati u cijelosti potvrđuju H2. Dosadašnja istraživanja koja su sprovedena na mlađoj populaciji idu u prilog našim rezultatima istraživanja. Prema Tatalović Vorkapić i Lončarić (2014) djevojčice u odnosu na dječake iskazuju značajno razvijenije socijalne vještine, samokontrolu, asertivnost, uživanje u istraživanju i emocionalnu stabilnost. U istraživanju koje je rađeno na dobi ispitanika od 6. do 9. godina također su rezultati pokazali da djevojčice iskazuju više socijalno kompetentnih ponašanja (Dražić 2016: 34). „Osobe ženskoga spola, u ranoj i odrasloj dobi, ponašaju se prosocijalnije u odnosu na osobe muškoga spola“ (Brajša-Žganec i Slunjski 2006, prema Dražić 2016: 42). Istraživanja koja su

Tabela 2. Testiranje spolnih razlika zaposlenika na dimenzijama socijalne kompetencije

N_{muškarci}= 138, N_{žene}=277	Muškarci M (SD)	Žene M (SD)	t	P
Socijalna motivacija	39,76 (8,58)	42,10 (6,38)	-2,83	0,01**
Socijalno napredovanje	42,66 (6,48)	43,94 (6,10)	-1,96	0,05*
Pokazivanje empatičke brige	41,39 (7,88)	48,30 (5,29)	-9,30	<0,001**
Društveno znanje	47,02 (5,01)	48,96 (4,28)	-4,09	<0,001**
Vještine verbalnog razgovora	40,79 (6,75)	42,37 (6,09)	-2,40	0,02*
Vještine neverbalnih znakova	42,96 (5,77)	45,40 (5,18)	-4,35	<0,001**
Regulacija emocija	38,07 (7,23)	36,14 (7,38)	2,51	0,01**

** p>0,01 *p>0,05

proveli Brajše-Žganec i Hanžec (2015) te Takšić (2003) upućuju na to da se sposobnost prepoznavanja, razlikovanja i opisivanja emocija povećava s dobi. Bit ćemo slobodni pa reći da ovakvi rezultati mogu biti posljedica samog odgoja i kulture u kojoj živimo. Djevojčice bivaju odgajane tako da su osjećajnije, dopušta im se takvo ponašanje jer se smatraju nježnijih spolom. Dok se dječaci odgajaju kao jači, otporniji spol te ih se već od malih nogu uči kontroli emocija. Takav odnos u ranoj dobi rezultira da u odrasloj dobi imamo rezultate kakve smo dobili našim istraživanjem.

ZAKLJUČAK

Na temelju provedenog istraživanja dobili smo rezultate koji pokazuju da samo određene komponente socijalnih kompetencija statistički značajno predviđaju zadovoljstvo životom, a to su: socijalna motivacija, vještine neverbalnih znakova i regulacija emocija. Dok s druge strane, rezultati pokazuju da su socijalne kompetencije znatno manje razvijene kod muškaraca nego kod žena. To nas upućuje da se socijalnim kompetencijama moramo baviti dosta ranije kako bi u odrasloj dobi ljudi bili sposobni adekvatno reagovati i funkcionisati na radnom mjestu, te samim time biti zadovoljniji svojim životom.

LITERATURA

1. Denham, Susanne A., Hideko H. Bassett, Todd Wyatt (2008), "The socialization of emotional competence", In: J. Grusec & P. Hastings (Eds.), *Handbook of socialization: Theory and research*, Guilford, New York, 614-637.
2. Doğan, Tayfun, Ali Eryılmaz (2014), "The Role of Social Intelligence in Happiness", *Croatian Journal of Education*, 16(3), 863-878.
3. Katz, Lilian G., Diane E. McClellan (2005), *Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije*, Educa, Zagreb
4. Kutleša, Vera (2005), *Povezanost nekih stavova prema radu s radnim učinkom i namjerom napuštanja organizacije kod znanstvenih djelatnika*, Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Zagreb
5. Livazović, Goran (2010), "Dimenzije odnosa medijske i socijalne kompetencije", *Pedagogijska istraživanja*, 7 (2), 255-267.
6. Lučev, Ivana, Meri Tadinac (2008), "Kvaliteta života u Hrvatskoj – povezanost subjektivnih i objektivnih indikatora te temperamenta i demografskih varijabli s osvrtnom na manjinski status", *Migracijske i etničke teme* 24, 1-2: 67–89.
7. Marjanović, Sanja P. (2017), *Povezanost ranih maladaptivnih shema sa socijalnom kompetencijom na dečijem uzrastu*, Doktorska disertacija, Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet, Beograd
8. Mihaliček, Sanja (2011), "Zadovoljstvo i sreća učitelja", *Napredak*, 152 (3-4), 389-402
9. Sindik, Joško (2008), "Jesu li profesionalci u vrtiću socijalno kompetentni?", *Dijete Vrtić Obitelj*, 14 (54), 6-11.
10. Šušak, Danijela (2016), *Socijalne komeptencije*, Završni rad, Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Odsjek za odgojiteljski studij Petrinja
11. Tatalović Vorkapić, Sanja, Darko Lončarić (2013), "Posreduje li profesionalno sagorijevanje učinke osobina ličnosti na zadovoljstvo životom odgojitelja predškolske djece?", *Psihologijske teme*, 22 (3), 431-445.
12. Titlić, Mirna (2016), *Razvoj socijalnih kompetencija u djece predškolske dobi s motoričkim teškoćama*, Završni rad, Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Odsjek za odgojiteljski studij Petrinja
13. Zlopaša, Katarina (2017), *Zadovoljstvo životom: sociološki pogled na primjeru studenata s Jamajke*, Završni rad, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb

14. Tatalović Vorkapić, Sanja, Darko Lončarić (2014), "Validacija hrvatske verzije ljestvice socioemocionalne dobrobiti i otpornosti predškolske djece", *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 50(2), 102-117.
15. Dražić, Lidija (2016), *Procjena socijalno-emocionalnih kompetencija djece rane osnovnoškolske dobi*, Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Zagreb

SOCIAL COMPETENCIES AS PREDICTIVE FACTORS OF EMPLOYEE SATISFACTION WITH LIFE

Summary:

The main goal of our research was to determine whether social competence predicts employee life satisfaction. The online survey involved 415 respondents from different parts of Bosnia and Herzegovina who work, regardless of employment status. Based on the conducted research, we obtained results that show that only certain components of social competence overlook the life satisfaction of employees. While concerning gender, the results show that social competencies are significantly less developed in men than in women.

Keywords: social competence; life satisfaction; employee

Adrese autorice
Authors' address

Belma Duvnjak
Univerzitet u Travniku
Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju
duvnjak_b@hotmail.com

